

cudów i wojny, mocną ręką i z podniesionym ramieniem,^a za sprawą dzieł tak wielkich i strasznych, jak te wszystkie, których dokonał dla was PAN, wasz Bóg, na twoich oczach w Egipcie? **35** Tobie dano to oglądać, abyś wiedział, że tylko PAN, że On jest Bogiem i nie ma innego oprócz Niego! **36** Z nieba dał ci słyszeć swój głos, aby cię upomnieć, a na ziemi ukazał ci swój wielki ogień – i Jego słowa słyszałeś spośród płomieni. **37** A ponieważ ukochał twoich ojców i wybrał ich potomstwo po nich, to wyprowadził cię przed sobą z Egiptu w swojej wielkiej mocy, **38** aby wypędzić przed tobą narody większe i mocniejsze niż ty, a ciebie wprowadzić i dać ci ich ziemię w dziedzictwo, jak to jest dzisiaj. **39** Wiedz dziś więc i weź to sobie do serca, że tylko PAN, On jest Bogiem na niebie w górze i na ziemi w dole – żadnego innego nie ma!^a **40** Przestrzegaj zatem Jego ustaw i przykazań, które ja tobie dziś nadaję, aby było dobrze tobie i twoim synom po tobie i po to, abyś długo żył w ziemi, którą PAN, twój Bóg, daje ci na zawsze.

Wyznaczenie miast schronienia

41 Następnie Mojżesz wydzielił trzy miasta za Jordanem, po jego wschodniej stronie, **42** aby mógł do nich uciec zabójca, który zabił swego bliźniego nieumyślnie, nie mając go wcześniej w nienawiści, by mógł uciec do jednego z tych miast i przeżyć. **43** Są to: Beser na pustyni w ziemi równinnej dla Rubenitów, Ramot w Gileadzie – dla Gadytów, i Golan w Baszanie – dla Manassesytów.^a

Mowa druga: Nadanie Prawa

44 Oto Prawo, które Mojżesz przedłożył Izraelitom. **45** Oto postanowienia,¹ ustawy i prawa, które Mojżesz im oznajmił, gdy wyszli z Egiptu. **46** Uczynił on to za Jordanem, w dolinie, naprzeciw Bet-Peor w ziemi Sy-

34^a Wj 3:19-20;
Pwt 5:15; 7:19; 9:29;
11:2; 26:8

39ª Pwt 4:39; 5:7;
6:4; 32:39

43ª Joz 20:8-9

Rozdział 5
2ª Hbr 8:8-13;
10:14-16
8^a Wj 34:17; Kpł 19:4;
26:1; Pwt 4:15-18;
27:15
9^a Wj 34:14;

chona, króla Amorytów, który mieszkał w Cheszbonie, a którego Mojżesz wraz z Izraelitami pobił po swym wyjściu z Egiptu **47** i przejął jego ziemię oraz ziemię Oga, króla Baszanu, dwóch królów amoryckich, którzy panowali po wschodniej stronie Jordanu, **48** od Aroer, które leży nad brzegiem potoku Arnon, aż po górę Sion,² czyli Hermon, **49** oraz całą Arabę za Jordanem, na wschodzie, aż po Morze Araba³ u podnóży Pisga.

Dekalog: Dziesięć przykazań

(Wj 20:1-17)

5 Mojżesz zwołał całego Izraela i powiedział:

Słuchaj, Izraelu, ustaw i praw, które Ja dziś ogłaszam w twojej obecności. Nauczcie się ich i dopilnujcie, aby je stosować. **2** PAN, nasz Bóg, zawarł z nami przymierze na Horebie.^a **3** Zawarł je nie z naszymi ojcami. PAN zawarł to przymierze z nami – z nami wszystkimi, którzy tu dziś jesteśmy żywi. **4** PAN rozmawiał też z wami twarzą w twarz, na górze, przemawiał spośród płomieni. **5** Ja w tym czasie stałem pomiędzy PANEM a wami, by obwieszczać wam Słowo PANA, gdyż baliście się ognia i nie wstąpiliście na górę.

Oto, co On powiedział:

6 Ja jestem PAN, twój Bóg, który cię wyprowadził z ziemi egipskiej, z domu niewoli. **7** Nie będziesz miał innych bogów obok Mnie.

8 Nie czyni sobie bóstw,⁴ żadnych wyobrażeń czegokolwiek, co jest wysoko na niebie, nisko na ziemi albo głęboko w wodzie.^a **9** Nie składaj im pokłonów ani nie oddawaj czci,⁵ ponieważ Ja, PAN, twój Bóg, jestem Bogiem za zdrowym.^a Dochodzę winy ojców na synach do trzeciego i czwartego poko-

² Sion, hbr. שִׁיּוֹן (si'on): Sirion, hbr. שִׁרְיָן.

³ PS dodaje: Morze Słone, hbr. יַם הַמֶּלַח.

⁴ Bóstwo: hbr. פֶּסֶל (pesel) oznacza wyobrażenie postaci rzeźbionej w drewnie lub kamieniu albo odlanej z metalu.

⁵ Lub: i nie czcisz ich w ten sposób.

¹ postanowienia, hbr. הַקְּדוּת, lub: świadectwa, klauzule.

lenia^b tych, którzy Mnie nienawidzą,¹ **10** a okazują łaskę tysiącnym pokoleniom – tych, którzy Mnie kochają i przestrzegają moich przykazań.

11 Nie używaj imienia JHWH, twojego Boga, nadaremnie, gdyż JHWH nie pozostawi bez kary tego, kto nadużywa Jego imienia.^a

12 Przestrzegaj dnia szabatu. Święć go tak,^a jak rozkazał ci PAN, twój Bóg. **13** Pracuj sześć dni, wtedy wykonuj wszelką swoją pracę, **14** ale siódmy dzień przeznacz na szabat dla PANA, twojego Boga. W tym dniu nie wykonuj żadnej pracy ani ty, ani twój syn, ani twoja córka, ani twój sługa, ani twoja służąca, ani twoje bydło, ani twój osioł, ani żadne twoje zwierzę, ani cudzoziemiec, który przebywa w obrębie twoich bram.^a Niech odpocznie twój sługa i twoja służąca, podobnie jak ty. **15** Pamiętaj, że byłeś niewolnikiem w ziemi egipskiej. Wyprowadził cię stamtąd PAN, twój Bóg, mocną ręką z podniesionym ramieniem. Dlatego nakazał ci PAN, twój Bóg, obchodzić dzień szabatu.

16 Szanuj swojego ojca i swoją matkę, tak jak przykazał ci PAN, twój Bóg, by dzięki temu długo żyć na ziemi i cieszyć się powodzeniem w ziemi, którą daje ci PAN, twój Bóg.^a

17 Nie morduj,^a

18 Nie cudzołóż.^a

19 Nie kradnij.^a

20 Nie poświadczaj nieprawdy^{a2} przeciw swojemu bliźniemu.

21 Nie pożądaj^a żony swojego bliźniego, nie pragnij domu swojego bliźniego ani jego pola, ani jego sługi, ani jego służącej, ani jego bydła, ani jego osła, ani czegokolwiek, co do niego należy.

22 Słowa te wypowiedział PAN donośnym głosem do całego waszego zgromadzenia na górze, spośród płomieni, chmury i gęstego obłoku – i nic nie dodał. Spisał je zaś na dwóch kamiennych tablicach, które mi przekazał.

^{9b}Lb 16:27, 32;
Pwt 7:9-10;
Joz 7:24-25;
2Sm 21:1-9; Jr 31:29-30; Ez 18:2-4

^{11a}Kpł 19:12

^{12a}Wj 16:23-30;
31:12-14

^{14a}Wj 23:12; 31:15;
34:21; 35:2; Kpł 23:3

^{16a}Pwt 27:16;
Mt 15:4; 19:19;
Mk 7:10; 10:19;
Łk 18:20; Ef 6:2-3

^{17a}Rdz 9:6;
Kpł 24:17;
Pwt 13:6-10; 20:13,
16-17; Mt 5:21; 19:8;
Mk 10:19; Łk 18:20;
Rz 13:9; Jk 2:11

^{18a}Kpł 20:10;
Mt 5:27; 19:18;
Mk 10:19; Łk 18:20;
Rz 13:9; Jk 2:11

^{19a}Kpł 19:11;
Mt 19:18; Mk 10:19;
Łk 18:20; Rz 13:9

^{20a}Wj 23:1; Kpł 5:1;
Oz 4:2; Mt 19:18;
Mk 10:19; Łk 18:20
^{21a}Pnp 2:3; Rz 7:7;
13:9

^{25a}Wj 20:18-19;
Hbr 12:18-19

Przypomnienie prośby Izraela o pośrednictwo

23 Gdy usłyszeliście ten głos spośród ciemności, a góra płonąła wtedy ogniem, zbliżyliście się do mnie, to jest wszyscy naczelnicy waszych plemion oraz starsi, **24** i powiedzieliście: Oto PAN, nasz Bóg, ukazał nam właśnie swoją chwałę i wielkość. Słyszeliśmy też dochodzący spośród płomieni Jego głos. Dzisiaj przekonał się, że Bóg może przemawiać do człowieka, a ten może pozostać przy życiu. **25** Nie chcemy jednak umierać! Bo wielki ogień w końcu nas pochłonie! Jeśli nadal będziemy słuchać głosu PANA, naszego Boga, pomrzemy!^a **26** Bo kto spośród żyjących, kto słyszał głos żywego Boga, przemawiającego spośród płomieni – jak my byliśmy tego świadkami – pozostał przy życiu? **27** Ty sam podejść, wysłuchaj wszystkiego, co powie ci PAN, nasz Bóg, i ty przekaż nam to wszystko, co PAN, nasz Bóg, wypowie do ciebie. My będziemy temu posłuszni i zgodnie z tym postąpimy.

28 PAN wysłuchał tej prośby, którą mi przedstawiliście, i powiedział do mnie: Słyszałem, o co cię prosił ten lud. Mają rację w tym, co mówią. **29** Oby ich serce takie pozostało, oby czuli bojaźń przede Mną i po wszystkie dni przestrzegali wszystkich moich przykazań, po to, by wiodło im się dobrze, im samym i ich synom – na wieki. **30** Idź więc i przekaż im: Wróćcie do swoich namiotów! **31** Ty jednak zostań tu ze Mną. Podam ci wszystkie przykazania,³ ustawy oraz prawa, których będziesz ich nauczał po to, by stosowali je w ziemi, którą Ja oddam im w posiadanie.

32 Dopilnujcie więc, aby czynić tak, jak przykazał wam PAN, wasz Bóg – nie zbaczajcie od tego ani w prawo, ani w lewo. **33** Postępujcie dokładnie tak, jak przykazał wam PAN, wasz Bóg, po to, byście żyli i by wam się dobrze wiodło, by można wam było przedłużyć lata życia w ziemi, którą posiadacie!

¹ Lub: odrzucają.

² Lub: Nie składaj fałszywego świadectwa.

³ Lub: całość przykazań, ustawy oraz prawa.